

dagens Side, baade for Soldaterne i Almindelighed og tillige, for at man ikke skal kaste os den Beskyldning i Næsen, at der ikke hos os tænkes paa fra Statens Side at gjøre noget Alvorligt for de Saarede. Jeg vil derfor henstille til Forsamlingen, om den ikke finder Anledning til i det Hele nu at udtale, at Staten skal drage Omhu for de Faldnes Efterladte og de Dvæstede, og paa hvilken Maade; om de specielle Bestemmelser blive tagne af den nærværende Rigsforsamling eller først i den næste, det anseer jeg for mindre vigtigt.

Formanden: Maa jeg, inden Forhandlingerne fortsættes, tillade mig at bemærke, at der i Diebstiftet kun er Tale om, hvorvidt Thinget vil, at Sagen skal fremmes, men at der er slet ikke Tale om den specielle Maade, hvorpaa den hensigtsmæssigt kan være at fremme. Dette Spørgsmaal skal jeg, saasnart gjørligt, hvis Thinget idag beslutter, at Sagen skal fremmes, bringe til Afgjørelse. Discussion om den senere Behandlingsmaade vil altsaa idag ikke være Gjenstand for Forhandling. Forslagsstilleren har Ordet.

Føgger: Da jeg efter de Ord, som nyligt faldt fra den ærede Finantsminister, ikke kan nære nogen Tvivl om, at det er Ministeriets Mening i det Hele, at understøtte denne Sags Fremme, saa skal jeg tillade mig at betragte de mange Uttringer, der fra Krigsministerens Side faldt derimod, som en ganske speciel Afvigelse i et Spørgsmaal, som fra Ministeriets Side maa betragtes som et aabent, og ikke indlade mig paa nogen videre Gjendrivelse, hvor meget tillokkende det end kunde være, saavel med Hensyn til de constitutionelle Theorier, som med Hensyn til de særegne Anskuelser om Statens Forpligtelser til at sørge for de saarede Krigere, som derti kunne indeholdes. Og hvad den Opfordring angaaer, som er stillet af det ærede Medlem for Skanderborg (L. Skau), at han vil ansee det for ønskeligt, at Thinget udtalte sig om Nødvendigheden af, at Staten sørger for de Faldnes Efterladte, saa troer jeg, at den bedste og simpleste Maade at fremkomme med en saadan Udtalelse paa, det

er netop den, at Thinget beslutter, at fremme Sagen.

(Mange Stemmer: Ja! Ja!)

Tal: Endstjøndt det var paa et tidlige, men ikke paa det nærværende Stadium af Forhandlingerne, at jeg havde ønsket at udtale mig, saa er der dog faldne enkelte Uttringer, som jeg anseer det for min Pligt bestemt at modsigge. Den ærede Formand tillade mig at gaae lidt ind paa Enkelthederne af disse Uttringer, da Forslagets Antagelse eller Forkastelse hænger umiddelbart sammen hermed. Den ærede Rigsdagsmand for Præstøe Amts 4de District (Grundtvig), yttrede iblandt Andet, at det neppe var nødvendigt for Diebstiftet at give en saadan Invalidelov, men at man hellere maatte overlade det til den private Godgjørighed, at foranstalte det Nødvendige. Den private Godgjørighed er fin og adel i sin Oprindelse; men jeg troer, at, naar den skal forgrene sin Virksomhed over en heel Nation, haar den forholdsvis liden Betydning. De enkelte Invalidder, som have Leilighed og Evne til at trænge sig frem og bære deres Savn og Lidelser til Skue, de kunne maaffee blive overvælde med Velgjæringer; men de mange Hundreder, som fjernt ligge, enten henfaste paa Sygeleiet, eller, som med Armod i Hytten og Sorg i Hjertet see en kummerfuld Fremtid imøde, de nyde vistnok forholdsvis kun liden Nytte af denne Art privat Godgjørighed.

Der blev endvidere ytret, om det ei var for tidligt at tage Invalideloven under Behandling, og man hentydede til de store Byrder, som allerede hvilede paa Finantserne. Meningen var altsaa, at det skulde afhænge af Finantsernes Tilstand, om Fædrelandet skulde opfylde sine Forpligtelser imod sine invalide Krigere eller ikke. Denne Mening kan jeg ingenlunde dele; thi naar Talen ellers er om at opfylde en bestemt Pligt, som Staten har til Individet, saa spørger man sjældent, om Finantserne kunne taale det eller ikke taale det, og — i ethvert Tilfælde — kunne de taale at give 1000 Rbd. i personligt Tillæg til den Embedsmand, hvis Indtægter ere blevne reducerede fra 3000 Rbd. til 2000 Rbd., saa kunne de ogsaa taale at give 100 a 150 Rbd. til den Soldat, hvis hele Indtægt er bleven re-